

LYMO Niikkonen Kristiina(YM)

29.06.2020
JULKINEN

Asia

Euroopan komission tiedonanto Vuoteen 2030 ulottuvasta biodiversiteettistrategiasta - Luonto takaisin osaksi elämäämme

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme (COM(2020) 380 final), joka on komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) aloite. Se on komission esitys toimenpiteistä globaalin kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda2030:n toteuttamiseen ja osa taloudellista elvytysohjelmaa. Komissio antoi samaan aikaan tiedonannon Pellolta pöytään -strategiasta (COM(2020) 381 final), jossa on esitetty joitakin yhdenmukaisia toimia biodiversiteettistrategian kanssa.

Biodiversiteettistrategian 2030 toimien tavoitteena on varmistaa luonnon monimuotoisuuden elpyminen siten, että pitkän aikavälin biodiversiteettitavoitteet ympäristön hyvästä tilasta tulevat toteutumaan 2050 mennessä. Strategia linjaa komission ja jäsenmaiden luontopääomaa koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden suojelusta, eri elinympäristöjen ekologisen tilan parantamisesta, rakenteellisen muutoksen mahdollistavista tekijöistä ja kansainvälisistä prioriteeteista vuoteen 2030 asti. Komission yksityiskohtaisemmat esitykset eri toimenpiteisiin liittyen on indikoitu ajoittuvan vuosille 2021-2024. Toimeenpanon väliarvio laaditaan vuonna 2024, jonka pohjalta esitetään tarvittavat jatkotoimet.

Tulevan EU:n puheenjohtajamaa Saksan tavoitteena on laatia strategiasta Neuvoston päätelmät, jotka hyväksyttäisiin ympäristöneuvostossa mahdollisesti lokakuussa 2020. Komissio on esitellyt tiedonannon ympäristötyöryhmässä 28.5.2020. Asia on esillä myös epävirallisissa maatalousministereiden 8.6.2020 sekä ympäristöministereiden 23.6.2020 videokonferensseissa.

Suomen kanta

Suomi pitää komission esitystä biodiversiteettistrategiasta kunnianhimoisena ja kokonaisvaltaisena strategiana, jolla voidaan saada aikaa merkittäviä parannuksia luonnon monimuotoisuuden tilaan. Strategia on johdonmukainen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja taloudellisen elvytysohjelman politiikkakokonaisuutta sekä vastaa tavoitteiltaan Suomen hallitusohjelman yleisiä tavoitteita monimuotoisuudesta. Komission tärkeimmät ehdotukset ovat suojeltujen alueiden verkon laajentaminen sekä kunnianhimoisen EU:n luonnon ennallistamisohjelman kehittäminen.

Suomi pitää tärkeänä, että kaikki EU:n politiikat edistävät Euroopan luontopääoman säilyttämistä ja ennallistamista ottaen huomioon pitkän tähtäimen kokonaiskestävyys. Suomi pitää hyvänä yhteistyön lisäämistä EU:n Biodiversiteetti- ja Pellolta pöytään strategioilla sekä niiden toimeenpanossa.

Luonnon monimuotoisuuskadon pysäyttämiseksi on kiinnitettävä erityisesti huomiota kansainvälisen IPBES-paneelin maailmanlaajuisen biodiversiteetin tilaa koskevaan arvioissa esitettyihin luonnon kantokykyä heikentäviin taustasyihin: luonnonvarojen ylihyödyntäminen, muutokset maa- ja merialueiden käytössä, ilmastonmuutos, saastuminen sekä haitalliset vieraslajit. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota välillisten muutostekijöiden, kuten kaupungistumisen, väestönkasvun ja yhteiskunnan arvo- ja talouskysymysten vaikutuksiin.

Luonnon monimuotoisuustavoitteita edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta ja sen seuranta voidaan vahvistaa Euroopan laajuisilla rakenteellisia muutoksia edistävillä politiikkatoimilla. Vaikuttavuutta voidaan lisätä myös edistämällä ilmasto-, vesi-, maaperä sekä biodiversiteetipolitiikan synergiahyötyjä erityisesti maatalous- ja metsä- sekä rakentamisen ja maankäytön politiikan toimeenpanossa. Suomi pitää tärkeänä, että EU toimii globaalina edelläkävijänä biodiversiteetipolitiikassa ja, että kansainväliset, EU:n omat sitoumukset ja kansallinen toimeenpano vievät samaan suuntaan.

Tavoitteena tulee olla luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä käyttö ja kehitys, joka turvaa paitsi luonnon monimuotoisuuden säilymisen myös tulevien sukupolvien elinmahdollisuudet ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön perustuvat elinkeinot. On myös muistettava, että taakanjako jäsenmaiden kesken suojelussa ja ennallistamisessa on oltava Suomen kannalta kohtuullinen. Suomi korostaa, että taloudellisen toiminnan, elämisen ja asumisen tulee olla mahdollista koko unionin alueella. EU-jäsenmaiden kesken on suojelussa ja ennallistamisessa pyrittävä mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisuuteen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta priorisoituihin toimiin eri maiden lähtökohtia huomioiden.

MUUTOKSEN MAHDOLLISTAVAT TEKIJÄT

Suomi on sitoutunut tietopohjaisen politiikkaan ja pitää tärkeänä, että eri tieteenaloja yhdistävää tieteellistä tietopohjaa edelleen vahvistetaan. Suomi katsoo, että tavoitteiden ja toimien on perustuttava kattaviin vaikutusanalyysihin. Toimien vaikuttavuutta on seurattava ja seurannan tulosten tulee ohjata toimeenpanoa. Eri toimijat tarvitsevat luotettavaa tietoa luonnon monimuotoisuuskadon estämisen kustannustehokkaista toimista ja niiden vaikuttavuudesta pitkällä aikavälillä.

Suomi kannattaa komission pyrkimystä tarkoituksenmukaisen hallinta- ja seurantajärjestelmän kehittämiseksi ja pitää tärkeänä, että tieto on käytettävissä kaikilla päätöksenteon tasoilla yksityisellä ja julkisella sektorilla. Suomi tukee komission esitystä tiedon osaamiskeskuksen perustamisesta ja ekosysteemipalveluiden arvottamisen kehittämisestä EU:ssa.

Suomi pitää komission esitystä luonnon monimuotoisuuteen liittyvästä Uusien taitojen agendasta erityisen tärkeänä uutena avauksena. Tietoisuus- ja osaamisvajeen parantamiseksi tulee eri toimialoilla kehittää neuvontapalveluita ja koulutusta. Suomi korostaa erityisesti, että näiden kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttaminen vaatii yhteisiä ponnisteluja ja vastuun kantamista EU:lta, sen jäsenvaltioilta, julkisilta- ja

yksityisiltä toimijoilta, sidosryhmiltä ja kansalaisilta. Tämän takia on keskeistä ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden tilaa koskevan tiedon lisäksi eri alojen, alueiden ja jäsenvaltioiden erilaiset lähtötilanteet, politiikkatavoiteasetannan ristiriidat, haasteet ja mahdollisuudet sekä kestävänsä kehityksen sosiaaliset ja taloudelliset tekijät pitkällä tähtäimellä. Suomi pitää tärkeänä vahvistaa alueellisten ja paikallisten toimijoiden roolia sekä yhteistyötä elinkeinonharjoittajien ja maanomistajien kanssa.

Suomi näkee, että toimeenpanon lähtökohtana tulee olla lintu- ja luonto, vesipuite-, tulva- ja meristrategiadirektiivien täysimääräisen täytäntöönpanon varmistaminen, joka edellyttää näiden sisällyttämisen vahvemmin osaksi kaikkia politiikkasektoreita kuten metsäpolitiikka, maankäyttö ja rakentaminen sekä EU:n yhteinen maatalous-, energia- ja kalastuspolitiikka. Lintu- ja luontodirektiivien liitteitä tulee päivittää tieteellisen tiedon pohjalta ottaen huomioon muutokset lajien kannoissa, levinneisyysalueissa, elinympäristöissä sekä uhanalaisuusarvioinneissa. Päivityksessä tulee tarkastella myös sosiaalista kestävyyttä.

Suomi pitää erittäin tärkeänä riittävän rahoituksen ja erilaisten EU- ja kansallisten rahoitusinstrumenttien kohdistamista strategian toimeenpanoon tavoitteiden saavuttamiseksi. Muutettua rahoituskehys ehdotusta vuosille 2021-2027 (MFF+) ja ehdotusta uudeksi elpymisvälineeksi tarkastellaan ja linjataan erikseen ehdotuksia koskevassa valtioneuvoston kirjeessä E 64/2020 vp. Komission ehdotuksen rahoituksen mitoitukseen ja rahoituksen luonteeseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä tarkastella laajemmin erilaisia muutokseen kannustavia taloudellisia instrumentteja, lisätä ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden synergiahyötyjä rahoituksessa sekä kehittää vihreitä julkisia hankintoja. Suomi pitää tärkeänä vahvistaa rahoituksessa ilmasto- ja biodiversiteettineutraaliteetti -periaatetta sekä seurannan varmistamista (proofing) luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvan haitan minimoimiseksi. Suomi näkee, että globaalia työtä luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisten tukien uudelleenkohdentamiseksi tulee jatkaa.

Suomi pitää tärkeänä merkittävästi vahvistaa yritysten roolia luonnon monimuotoisuustavoitteiden toimeenpanossa osana yhteiskunnan rakenteellista muutosta ja edistää tiedon integroimista toiminnan vaikutuksista luontopääomaan yritysten päätöksenteossa ja raportoinnissa.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELU

EU:n suojelupinta-alatavoitteen kasvattaminen on perusteltua luonnon monimuotoisuuden suojelun sekä YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen puitteissa vuoden 2020 jälkeisistä tavoitteista käytävien neuvottelujen kannalta. Suomi pitää EU-tason 30 % suojelupinta-alatavoitetta sekä maa- että merialueilla tervetulleena. Suomi katsoo, että kansallisissa suojelutavoitteissa tulee ottaa huomioon muut suojelualueiden ulkopuolella luonnon monimuotoisuutta turvaavat alueet (OECM).

Suomi tukee alueiden tiukalle suojelulle esitettyä EU-laajuista 10 % tavoitetta. Suojelutavoitteiden tulee olla saavutettavissa jäsenmaiden valitsemilla keinoilla ja jäsenmaiden olosuhteet huomioiden. Suomi osallistuu aktiivisesti tähän liittyvään komission valmistelutyöhön. Pinta-alatavoitteiden lisäksi Suomi korostaa suojelun laadun merkitystä ja maatasolla toteutettavien hyvien käytänteiden, kuten vapaaehtoisten suojelutoimien tunnistamista.

Suomi kannattaa komission esitystä kansallisten sitoumusten esittämistä osana EU-tason kokonaistavoitteita ja osallistuu osaltaan aktiivisesti mahdollisten lisäsuojelutarpeiden sekä muiden alueperusteisten suojelukeinojen määrittämiseen kansallisesti.

Suomi pitää tärkeänä, että, suojelualueet kattavat luonnonmaantieteellisesti edustavasti ja alueellisesti tasapainoisesti elinympäristöjä maalla, merellä ja vesialueilla, ja että alueiden suojelumääräykset ja hoito turvaavat suojeltujen luontoarvojen säilymisen. Suojelualueista tulee muodostaa verkostomaisia kokonaisuuksia ja niiden riittävä kytkeytyvyys tulee varmistaa. Tarvittaessa kytkeytyneisyyttä parannetaan ennallistamalla elinympäristöjä. Suojelualueiden kytkeytyneisyyden varmistaminen on erityisen tärkeää urbaaneissa ympäristöissä, ilmastonmuutoksen vaikutusten vuoksi ja rajat ylittävän luontoarvojen turvaamisessa.

ELINYMPÄRISTÖJEN EKOLOGISEN TILAN PARANTAMINEN

EU:n ennallistamisohjelma

Suomi pitää merkittävänä komission ehdottamaa vuoteen 2030 ulottuvaa EU:n laajuisen eri elinympäristöjä ja lajeja sekä ekosysteemipalveluja koskevan ennallistamisohjelman laatimista. Ohjelman tavoitteena on vähentää luontopääomaan kohdistuvia haitallisia paineita, ennallistaa heikentyneitä ekosysteemejä ja varmistaa ekosysteemien hyvä tila paitsi luonnonsuojelualueverkostossa myös sen ulkopuolella. Suomi kannattaa toimintamallia, jossa jäsenmaat esittävät sitoumuksensa EU:n kokonaistavoitteen toimeenpanossa mm. osana kansallisia luonnon monimuotoisuusstrategioita ja toimintaohjelmia.

Suomi pitää tärkeänä, että ennallistaminen määritellään johdonmukaisesti ja ymmärretään samalla lailla globaalisti ja EU:n sisällä. Ennallistamista koskevaa tavoitetta tulisi tarkastella osana suojelun ja kestävä hoidon ja käytön toimenpiteiden muodostamaa kokonaisuutta. Suomi pitää tärkeänä uusiutuvien luonnonvarojen ja hiilipitoisten ekosysteemien, kuten turvepeltojen ja kosteikkojen kestävä hoidon ja käytön edistämistä, millä on merkittäviä positiivisia synergiahyötyjä ilmaston lisäksi myös vesien ja luonnon monimuotoisuuden tilassa. Ennallistamis- ja suojelutavoitteiden täyttäminen ei saa heikentää ruokaturvaa tai maaseudun elinkeinojen toimeentulomahdollisuuksia.

Suomi on sitoutunut maa- ja vesielinympäristöjen sekä maaperän tilan parantamiseen ja on viime vuosina edistynyt ennallistamiseen liittyvän kokemuksen, tietotason ja toimeenpanon osalta. Suomi pitää tärkeänä, että elinympäristöjen tilan parantamisen yhteydessä otetaan huomioon myös hiilinielujen ja -varastojen turvaaminen. Pääsääntöisesti tulee pyrkiä säilyttämään olemassa oleva monimuotoisuus kaikilla sen tasoilla.

Suomi pitää hyvänä olemassa olevan EU:n luonnonsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostamista ja tavoitteiden sitomista vuoteen 2030 ja kannattaa ehdotettua tavoitetta EU:n lainsäädännöllä suojeltujen lajien ja luontotyyppien tilan parantamiseksi 30 %:lla. Ilmastonmuutoksesta johtuva elinympäristöjen tilan heikentyminen on vaikeasti pysäytettävissä. Samoin usean etenkin elinkierroltaan vaeltavan lajin eteen on tehtävä monia toimenpiteitä ja useilla eri alueilla, monen lajin osalta jopa usean eri maan alueella. Näiltä osin ehdotettu tavoite heikentymättömyydestä voi kuitenkin olla joidenkin lajien ja luontotyyppien osalta mahdotonta saavuttaa vuoteen 2030 mennessä tai lainkaan.

Merien ja sisävesien ennallistaminen

Suomi pitää tärkeänä vesipuite- ja meristrategiadirektiivien täyden toimeenpanon ja hyvän vesien ja meren tilan saavuttamisessa ja ylläpitämisessä. Tämä tapahtuu muun muassa vähentämällä eri sektoreiden toiminnan haitallisia vaikutuksia vesien tilaan valuma-alueella ja ennallistamalla tärkeitä elinympäristöjä. Merialueiden ja sisävesien tilan parantaminen edellyttää ensisijaisesti rehevöitymisen ja rakentamisen haittojen vähentämistä tukevia toimenpiteitä useilla politiikkasektoreilla.

Suomi pitää hyvänä vesi- ja meriluonnon ennallistamista sekä virtavesissä ekologisen virtaaman saavuttamista muun muassa poistamalla tai mukauttamalla virtaaman esteitä ja kunnostamalla kosteikkoja. Suomi pitää hyvänä vesien hyvän tilan edistämässä patoamisen ja vedenoton ympäristölupien tarkastelua ja tarkistamista. Suomi kannattaa vaelluskalakantojen elvyttämistä. Suomen mielestä jokien ennallistamisen lisäksi tulisi ennallistaa myös pien- ja latvavesiä.

Suomi näkee, että merialuesuunnittelua ja luonnonvarojen hyödyntämistä tulee tehdä kestävästi tietopohjaisen politiikan mukaisesti. Suomi pitää tarpeellisena säädellä merellä tapahtuvaa kalastusta ja muuta taloudellista toimintaa meriympäristölle haitallisten ja kumuloituvien vaikutusten estämiseksi ja vähentämiseksi. Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön (LIS) kalastus tulee estää tehokkailla ja tarkoituksenmukaisilla toimilla. Suomi tukee komission tavoitetta pitää kalastuskuolevuus enintään kestäväen enimmäistuoton tasolla. Suomi tukee yleistä tavoitetta edistää valikoivampien pyydysten ja pyyntimenetelmien käyttöä sivusaalismäärien, erityisesti uhanalaisten lajien, vähentämiseksi sekä sivusaaliisiin liittyvän tiedonkeruun kehittämistä. Suomi pitää tärkeänä vesiviljelyn kestävyuden kehittämistä. Uhanalaisten lajien sekä luontotyyppien kannalta tärkeitä alueita tulee suojella sellaisilta meriympäristöä muuttavilta toiminnoilta, jotka olennaisella tavalla heikentävät biodiversiteettiä ja ekosysteemin toimintaa.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen maatalousympäristöissä

Suomi pitää tärkeänä edistää luonnon monimuotoisuutta maatalousympäristöissä osana kestävämpään ruokajärjestelmään siirtymistä ja katsoo, että komission ehdottamat EU-laajuiset toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia. Suomi pitää tärkeänä varmistaa toimien vaikuttavuus sekä vaikuttavuuden seuranta.

Suomi pitää hyvin tärkeinä toimia pölyttäjäkadon pysäyttämiseksi ja pölyttäjäkannan ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Pölyttäjien merkitys myös metsissä on huomattava esimerkiksi marjasatojen kannalta.

Suomi pitää tärkeänä edistää geenivarojen säilyttämistä, käyttöä ja geneettistä monimuotoisuutta viljelykasvien ja kotieläinten jalostuksessa erityisesti ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistamiseksi maataloudessa. Sopeutumisen näkökulmasta paikallinen kasvinjalostus on tärkeää.

Yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP) kytköksissä olevat tavoitteet

Moni biodiversiteettistrategian tavoitteista on kytköksissä YMP:n uudistukseen. Suomi katsoo, että luonnon monimuotoisuutta, ilmastokestävyyttä sekä vesien tilaa voidaan samanaikaisesti parantaa YMP:n toimenpiteiden ja ehdollisuuden kautta.

Suomi on sitoutunut uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kehittämiseen, ja sen erityistavoitteeseen edistää luonnon monimuotoisuutta, ekosysteemipalveluja ja säilyttää arvokkaita maisemia sekä turvata viljelijöiden toimeentuloa ja ruoantuotannon kilpailukyky. Suomi katsoo, että maatalouden osalta tiedonannon ilmasto- ja ympäristötoimia tulee toteuttaa YMP:n ja strategiasuunnitelmien kautta kunkin jäsenvaltion olosuhteisiin sopivalla tavalla ja niiden tulee perustua jäsenvaltioissa kansallisesti havaittuihin tarpeisiin. Suomen kannat YMP:n uudistuksen asetusehdotuksiin on kuvailtu U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) ja U-jatkokirjeissä (UJ 5/2019 vp ja UJ 4/2020 vp). Suomi pitää tärkeänä, että kansallisten YMP:n strategiasuunnitelmien sisältövaatimukset ja valvontavelvoitteet ovat suunnitelmien hyväksymiseen ja toimeenpanoon liittyvien viivästymien välttämiseksi mahdollisimman aikaisin jäsenvaltioiden tiedossa.

Suomi pitää tärkeänä, että jäsenmaat ottavat ehdotettavat EU:n laajuiset CAP:n biodiversiteetti-indikaattorit käyttöön ja kehittävät pitkäjänteistä omaa kansallista biodiversiteettivaikutusten seurantaa. Strategian toimeenpanon ja vaikuttavuuden seurantaa ja YMP:n indikaattorien synergiaa tulee vahvistaa ja tulisi pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen mittaristoon.

Kasvinsuojeluaineet, ravinnepäästöt, luomuviljely ja maisemapiirteet

Suomen kannat tavoitteisiin koskien kasvinsuojeluaineita, ravinnepäästöjä ja lannoitteita sekä luomuviljelyä on kuvattu tarkemmin Pellolta pöytään -strategian E-kirjeessä.

Kasvinsuojeluaineiden suhteen Suomi korostaa riskien vähentämisen merkitystä, mutta riskinarviointia tulee edelleen parantaa. Suomi pitää tärkeänä vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien ja -tekniikoiden käytön lisäämistä sekä vähäriskisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Kasvinsuojelun tulee olla ekologisesti kestävää ja noudattaa varovaisuusperiaatetta. Suomi voi hyväksyä yleisen tavoitteen kasvinsuojeluaineiden käytön määrällisestä vähentämisestä EU:n tasolla, mutta komission tavoite prosentuaalisesta määrän vähentämisestä on kuitenkin epäselvä ja vaatii edelleen tarkennusta. Suomi voi tukea käytön määrällistä vähentämistavoitetta kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön direktiivin 4 artiklan mukaisille erityisesti tarkkailtaville tehoaineille.

Suomi tukee komission tavoitetta ravinnekuormituksen vähentämistarpeiden tunnistamisesta, mutta huomauttaa, että Itämeren valtiot ovat HELCOM:ssa sopineet Itämeren ravinnekuormituksen katosta ja valtiokohtaisista vähentämistavoitteista. Suomi katsoo, että on tärkeää vahvistaa lainsäädännön toimeenpanoa kuormituksen vähentämiseksi. Suomi kannattaa mineraalilannoitteiden käytön hallittua vähentämistä niiltä osin, kun se on viljelykasvin tarpeiden mukaista eikä vaaranna satotasoja. Suomi pitää tärkeänä edistää ravinteiden kierrätystä sekä täsmäviljelyn tekniikoiden hyödyntämistä ja muita kestäviä käytäntöjä mineraalilannoitteiden käytön vähentämiseksi.

Suomi pitää myönteisenä tavoitteena nostaa luonnonmukaista tuotantoa kotieläin- ja kasvintuotannossa EU:ssa 25 %:iin maatalousalasta, ottaen kuitenkin huomioon, että tuotannon kasvun tulee tapahtua markkinalähtöisesti vastaten kulutuksen ja vientimahdollisuuksien kasvua. Suomi myös tukee tavoitetta kannustaa viljelijöitä luomutuotannossa käytettyjen viljelytapojen hyödyntämiseen. Luomutuotanto tukee useita strategiassa asetettuja kestävän tuotannon tavoitteita.

Suomi tukee komission tavoitetta, että maatalousmaa sisältäisi monimuotoisia maisemapiirteitä, joilla lisätään luonnon monimuotoisuutta ja katsoo, että näiden toimien

vaikuttavuutta tulee lisätä. Suomi katsoo, että ekologisen kytkeytyvyyden vahvistamisen keinoista maatalousympäristöissä tarvitaan vielä lisätietoa. Suomi katsoo, että näiden toimien vaikuttavuutta tulee lisätä. Kuten U-jatkokirjeessä (UJ 4/2020 vp) on todettu, Suomi pitää hyvänä, että ei-tuottavia aloja olisi nykytason mukaisesti 5 %, mutta vähimmäisosuudesta ei tulisi säätää EU-tasolla vaan päätäntävalta tulisi olla jäsenmailla.

Suomi kannattaa toimenpiteiden vahvistamista maaperän kasvukunnon parantamiseksi, eroosion vähentämiseksi sekä maaperän orgaanisen aineen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi. Suomi on sitoutunut edistämään kansainvälistä 4/1000-aloitetta maatalouden hiilensidonnan lisäämiseksi sekä kehittämään hiilensidontaa ja –varastointia edistävien viljelytapojen tutkimusta ja edistämään niiden käyttöönottoa.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen metsissä

Suomi pitää luonnon monimuotoisuutta koskevan tietopohjan ja luonnon monimuotoisuuden tilan parantamista metsäsektorilla tärkeänä. Luonnonsuojelualueverkoston lisäksi keskeistä on kehittää talousmetsien luonnonhoitoa ja sen valtavirtaistamista osana jokapäiväistä metsänhoitoa.

Metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta, olisi perusteltua suojella jäljellä olevat luonnonmetsät. Suomi korostaa selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä, kuten esim. FAO:n luonnonmetsän määritelmää (primary forest). Vanhojen metsien ja luonnonmetsien suojelusta tulee voida päättää kansallisella tasolla.

Suomen mielestä EU:n metsästrategiaa tulee kehittää luonnon monimuotoisuustavoitteiden ja metsiin liittyvien politiikkojen yhteensovittamisen työkaluna. Suomi yhtyy näkemykseen, että metsittäminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei aiheuteta haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle.

Suomi katsoo, että metsiä ja metsäsektoria varten on laadittava vahva, itsenäinen ja kokonaisvaltainen strategia. Strategian tulisi parantaa metsiin ja metsäsektoriin vaikuttavien aloitteiden politiikkajohdonmukaisuutta ja kattaa koko metsäsektorin arvoketju metsien kestävän hoidon ja käytön edistämisestä aina tuotteisiin asti. Suomi pitää tärkeänä, että metsästrategia mahdollistaa metsien kestävän hyödyntämisen ja kunnioittaa omaisuudensuojaa samalla kun huolehditaan ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteista. Suomi katsoo, että metsästrategian kautta voidaan edistää myös puurakentamista.

Metsätalouteen liittyvien toimien on koko Suomen EU-jäsenyyden ajan tulkittu kuuluvan jäsenmaiden kansallisen kompetenssin piiriin. EU:lla on toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin. Suomi katsoo, että metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin kansallisen päätäntävällän piirissä. Jäsenmaat ja niiden olosuhteet ovat erilaisia, ja jokaisella tulisi olla tieteesen perustuvat kestävän metsänhoidon suositukset.

Metsänhoidon kysymyksissä ja määritelmässä tehtävän työn tulee hyödyntää olemassa olevia suosituksia metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä, ja biodiversiteettistrategian metsiin liittyvää työtä tulee tehdä laajassa yhteistyössä komission eri pääosastojen välillä ja pysyvää metsäkomiteaa hyödyntäen. Kansainvälisen metsäraportoinnin harmonisoimiseksi on tehty pitkäjänteistä työtä. Suomi toteaa, että, EU:n tulisi osaltaan edistää tätä työtä ja erityisesti raportointia luonnon monimuotoisuuden osalta.

Maaperä, saastuminen ja toimet rakennetuissa ympäristöissä sekä vieraslajit

Suomi pitää tärkeänä ja tarpeellisena EU:n maaperästrategian päivittämistä. Maaperän tilan parantaminen edellyttää haittojen vähentämistä tukevia toimenpiteitä useilla politiikkasektoreilla. Toimenpiteiden ja päätöksenteon tueksi tarvitaan tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa kokonaiskuvaa maaperän biodiversiteetistä, ekosysteemipalveluista ja niihin vaikuttavista tekijöistä eri alueilla ja maalajeilla.

Suomi pitää tärkeänä vähentää saastumisen, ml. muovit, ja rehevöitymisen haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, ilmaan, vesiin sekä maaperään ja kannattaa Zero Pollution –toiminta- ja seurantaohjelman laatimista hyvänä.

Suomi pitää myös tärkeänä luonnon monimuotoisuuden, vihreän infrastruktuurin ja ekologisen kytkeytyvyyden lisäämistä rakennetussa ympäristössä.

Suomi toimeenpanee EU:n sekä omaa kansallista vieraslajilainsäädäntöä toteuttaen Suomen kansallisia vieraslajien torjuntaa koskevia hallintasuunnitelmia.

Kansainväliset asiat

Suomi pitää tärkeänä linjausta EU:n roolista globaalina edelläkävijänä luonnon monimuotoisuutta koskevissa asioissa. Suomi tulee linjaamaan YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen ns. post-2020 neuvotteluihin liittyvät kantansa osana valmistautumista vuonna 2021 pidettävään 15. osapuolikokoukseen.

Suomi pitää tärkeänä, että biodiversiteettisopimusten pöytäkirjat bioturvallisuudesta ja geenivarojen saatavuudesta ja hyötyjen oikeudenmukaisesta jaosta ovat kiinteä osa toimeenpanoa ja EU-yhteistyötä. Suomi pitää hyvänä, että EU laatii kattavan Afrikka-strategian.

Suomi on huolissaan maailmanlaajuisesta metsäkadosta sekä metsien tilan heikkenemisen vaikutuksista ja toteaa, että tavoitteiden saavuttaminen vaatii kokonaisvaltaista tarkastelua sekä lisätoimia. Viitaten Suomen puheenjohtajuuskaudella hyväksytyihin neuvoston päätelmiin ja eduskunnan lausuntoihin aiheesta, Suomi pitää tärkeänä, että EU:n lainsäädäntöä kehitetään metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen minimoimiseksi. Suomi kannattaa kehitysyhteistyön vahvistamista ja on sitoutunut metsäkadon pysäyttämiseen ja heikentyneiden elinympäristöjen ennallistamiseen maailmanlaajuisesti sekä tuotteiden toimitusketjujen läpinäkyvyyden lisäämiseen haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Suomi panostaa pitkäjänteiseen työhön globaalien metsäkadon ehkäisemiseksi ja metsien kestävä hoidon ja käytön edistämiseksi. Tavoitteiden saavuttamiseksi Suomi kannustaa keskittymistä globaalien metsäkadon aiheuttajiin, kuten maatalousmaan raivaamiseen, polttopuun keruuseen sekä maa- ja metsätalouden kehittäminen ja sen juurisyihin.

Suomi pitää tärkeänä ajantasaisten ex ante ja ex post -vaikutustenarviointien laatimista osana EU:n neuvottelemia kauppasopimuksia.

Vuodesta 2018 alkaen on YK:n yleiskokouksen mandaatilla neuvoteltu YK:n merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) uudesta täytäntöönpanosopimuksesta koskien kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävä käyttöä (Biodiversity Beyond National Jurisdiction, BBNJ). Osana EU:ta Suomen tavoitteena on saada aikaan kunnianhimoinen sopimus, jolla osaltaan turvataan merten hyvinvointia tämän niin kutsutun aavan meren alueella, joka kattaa noin 70 % maailman merien pinta-alasta. Sopimuksella ei olisi välittömiä vaikutuksia

Itämerellä, mutta kansallisesta näkökulmasta sopimus voisi erityisesti edistää suojelutavoitteita arktisilla merialueilla.

Pääasiallinen sisältö

EU:n komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon Vuoteen 2030 EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme COM(2020) 380 final. Se on komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) aloite. Se on komission esitys globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda2030:n toteuttamiseen ja osa taloudellista elvytysohjelmaa.

Euroopan komission tiedonannon keskeinen viesti on, että toimia luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi tulee kiirehtiä ja EU:n lainsäädännön toimeenpanon vaikuttavuutta vahvistaa. Strategian pääsisältö kattaa toimet niin luonnonsuojelualueverkoston osalta kuin ekologista kestävyttä lisäävät toimet suojelualueverkoston ulkopuolella eri toimialojen osalta. Tavoitteena on parantaa erilaisten maa- ja vesielinympäristöjen ekologista tilaa laajalla ennallistamisohjelmalla. Tiedonanto korostaa yhteiskunnallisten rakennemuutosten välttämättömyyttä, jotka osaltaan mahdollistavat tavoitteiden toteutumisen ja varmistavat, ettei oikealla kädellä lisätä ja vasemmalla heikennetä entisestään luonnon monimuotoisuutta.

Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteettistrategia toimii virstanpylväänä, että Euroopan luonnon monimuotoisuus on riittävän elpymisen tiellä vuoteen 2030 mennessä ihmisten, planeetan, ilmaston ja talouden hyödyksi. Komission tavoitteena on nostaa EU kansainvälisen kestävyden standardiksi ja johtaa esimerkillä kansainvälisiä neuvotteluita sekä vaikuttaa myös globaalisti ruokajärjestelmien kestävyden parantamiseksi. Strategian toimeenpanoa tullaan arvioimaan vuonna 2024 ja tarvittaessa esittämään lisätoimia.

Strategissa todetaan, että tavoitteiden toimeenpano edellyttää toimia niin kansalaisilta, yrityksiltä, työmarkkinaosapuolilta kuin tutkimus- ja osaamisyhteisöltä sekä vahvoja paikallisen, alueellisen, kansallisen ja Euroopan tason toimia.

LUONNON MONIMUOTOISUUS – KIIREELLISTEN TOIMIEN TARVE

Luonto ja luonnon monimuotoisuus ovat tärkeitä paitsi ihmisille myös yhteiskunnille. Yli puolet maailman BKT:sta liittyy vahvasti luontoon ja on riippuvainen luonnon tarjoamista ekosysteemipalveluista, erityisesti rakentaminen, maatalous ja elintarvike- sekä juomateollisuus. Monimuotoinen luonto ja ekosysteemien hyvä tila parantavat selviytymiskykyämme ja ehkäisevät tautien esiintymistä ja leviämistä. Talouden elpymisessä covid-19 –kriisistä, on ratkaisevan tärkeää investoida luonnon suojelemiseen ja ekosysteemien ennallistamiseen sekä varmistaa yhteiskuntien rakenteellinen muutos. Luonnon monimuotoisuuden huomioiva liiketoiminta on vakuuttavan kannattavaa ja EU:n on tärkeää hyödyntää tätä vaurauden, kestävyden ja selviytymiskyvyn varmistamiseksi talouden elpymisessä.

Luonnon monimuotoisuus on ratkaisevan tärkeää EU:n ja koko maailman elintarviketurvan varmistamiseksi. Se tukee myös terveellistä ja ravitsevaa ruokavaliota, parantaa toimeentuloa maaseudulla sekä maatalouden tuottavuutta.

Edellä mainitusta huolimatta luonto on kriisissä ja luonnon köyhtyminen on nähtävissä: viimeisten 40 vuoden aikana maailman luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön määrä on

pienentynyt 60 % ihmisen toiminnan vaikutuksesta. Lisäksi lähes kolme neljäsosaa maapallon pinta-alasta on muunnettu toiseen käyttötarkoitukseen. Luonnon monimuotoisuutta koskeva kriisi ja ilmastokriisi liittyvät erottamattomasti toisiinsa ja luonto on keskeinen liittolainen ilmastonmuutoksen torjunnassa.

Luonnon monimuotoisuuskadon pysäyttämiseksi on kiinnitettävä erityisesti huomiota kansainvälisen IPBES-paneelin maailmanlaajuisen biodiversiteetin tilaa koskevaan arvioon pohjautuviin luonnon kantokykyä heikentäviin aiheuttajiin: luonnonvarojen ylihyödyntäminen, muutokset maa- ja merialueiden käytössä, ilmastonmuutos, saastuminen sekä haitalliset vieraslajit. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota välillisten muutostekijöiden, kuten kaupungistumisen, väestönkasvun ja yhteiskunnan arvo- ja talouskysymysten vaikutuksiin.

Toimimatta jättämisen kustannukset ovat korkeat ja niiden odotetaan edelleen kasvavan. Maapallon ekosysteemipalveluiden väheneminen aiheutti vuosina 1997-2011 arviolta 3,5-18,5 biljoonan euron ja maaperän huonontuminen arviolta 5,5-10,5 biljoonan euron vuotuiset tappiot.

EU on valmis johtamaan esimerkillä ja ryhtymään kunnianhimoisiin toimiin luonnon monimuotoisuuden pysäyttämiseksi osana YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 15. osapuolikokousta ja vuoden 2020 jälkeisten globaalien tavoitteiden neuvottelua. Sopimuksen yleistavoite on, että vuoteen 2050 mennessä kaikki maailman ekosysteemit ovat ennallistettuja, resistentsejä ja riittävästi suojeltuja.

LUONNONSUOJELU JA ENNALLISTAMINEN EUROOPAN UNIONISSA

EU:ssa on oikeudelliset kehykset, strategiat ja toimintasuunnitelmat luonnon suojelemiseksi ja luontotyyppien ja lajien ennallistamiseksi, mutta toimeenpano on puutteellista ja pienimuotoista sekä täytäntöönpano ja valvonta riittämätöntä. Riittävän luonnon elpymisen aikaansaaminen edellyttää luonnon suojelun tehostamista ja ennallistamista.

Koherentti suojelualueiden verkosto

Parhaat tulokset luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä on saatu suojelualueilta, mutta nykyinen oikeudellisesti suojeltujen alueiden verkosto ei ole riittävän kattava. Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan maailmanlaajuisia toimia ja EU:n osalta on kehitettävä aidosti yhtenäinen Euroopan laajuinen luonnonsuojelualueverkosto.

Suojelualueiden laajentaminen on myös taloudellinen välttämättömyys. Meriekosysteemejä koskevissa tutkimuksissa on arvioitu, että jokainen suojeltuun merialueisiin sijoitettu euro tuottaisi vähintään 3 euron tuoton. Vastaavasti luonnonsuojeludirektiivien toimivuustarkastus osoitti, että Natura 2000 -verkoston hyödyt vastaavat 200–300: aa miljardia euroa vuodessa. Verkoston investointitarpeiden odotetaan vaikuttavan myönteisesti jopa 500 000 uuden työpaikan luomiseen.

Luonnonsuojelun päätavoitteet, joihin pyritään vuoteen 2030 mennessä:

1. Oikeudellisen suojelun piirissä on vähintään 30 prosenttia EU:n maa-alueista ja 30 prosenttia EU:n merialueista, ja ekologiset käytävät on integroitu osaksi Euroopan laajuisia luontoverkostoja.
2. Tiukan suojelun piirissä on vähintään kolmannes EU:n suojelualueista, mukaan lukien kaikki jäljellä olevat EU:n luonnontilaiset ja vanhat metsät.

3. Suojelualueita hoidetaan tehokkaasti ja käytössä on selkeästi määritellyt suojelutavoitteet ja -toimenpiteet, joiden toteutumista seurataan asianmukaisesti.

Komissio esittää oikeudellisten suojelualueiden pinta-alan lisäämistä maa- ja merialueilla EU:n 26 %:sta 30 %:iin eli EU:n tasolla lisäys olisi 4 %. Natura 2000 -verkosto kattaa nykyisin 18% ja 8 % tulee kansallisista luonnonsuojeluohjelmista. EU tukee tällä 30 % suojelutavoitteella kansainvälisen YK:n biologisen monimuotoisuuden yleissopimuksen ns. post-2020 neuvottelutavoitteita. Komissio esittää, että tiukan suojelun alueita olisi 10 % suojelualueverkoston laadun varmistamiseksi. Osana tiukkaa suojelua on ratkaisevan tärkeää määrittellä, kartoittaa, valvoa ja suojella tiukasti kaikkia EU:n jäljellä olevia luonnonvaraisia ja vanhoja metsiä. Näiden lisäksi muita merkittäviä hiilipitoisia ekosysteemejä, joita ovat turvemaat, niityt, kosteikot, mangrovemetsät ja meriruohoalueet, tulee suojella. Kunkin jäsenvaltion tulee tehdä oma osuutensa suojelupinta-alojen täydentämisessä luonnonmaantieteellisillä ja merialueilla tai paikallisella tasolla.

Jotta Euroopan laajuinen luonnonsuojelualueverkosto olisi aidosti yhdenmukainen ja resistenssi, on lisäksi tärkeää perustaa ekologisia käytäviä, joilla ehkäistään geneettistä eristyneisyyttä, helpotetaan lajien siirtymistä sekä ylläpidetään ja parannetaan ekosysteemien ekologista tilaa. Tässä yhteydessä olisi edistettävä ja tuettava investointeja vihreään ja siniseen infrastruktuuriin ja jäsenvaltioiden väliseen rajat ylittävään yhteistyöhön, myös Euroopan alueellisen yhteistyön kautta.

Komissio pyrkii sopimaan lisäalueiden nimeämistä koskevista kriteereistä ja ohjeista jäsenvaltioiden kanssa vuoden 2021 loppuun mennessä. Jäsenvaltioiden on vuoden 2023 loppuun mennessä osoitettava edistyneensä merkittävästi uusien suojelualueiden lainmukaisessa nimeämisessä ja ekologisten käytävien integroimisessa. Ohjeissa ilmoitetaan myös, miten muut tehokkaat alueperusteiset suojelutoimenpiteet ja kaupunkien viherryttäminen voisivat edistää tavoitteiden saavuttamista. Tämän perusteella komissio arvioi vuoteen 2024 mennessä, onko EU saavuttamassa vuoden 2030 tavoitteensa vai tarvitaanko vahvempia toimia, kuten EU:n lainsäädäntöä.

EU:n ennallistamisen eli elinympäristöjen tilan parantamisohjelma

Luonnonsuojelu ei riitä luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseen, vaan heikentyneitä ekosysteemejä ja maisemapiirteitä tulee ennallistaa ja vähentää niihin kohdistuvia paineita sekä varmistaa ekosysteemien kaikilta osin kestävä käyttö. EU:n ennallistamisen ohjelma kattaa suojelualueverkoston lisäksi myös alueita suojelualueverkoston ulkopuolella ja sillä tuetaan luonnon elpymistä, rajoitetaan maaperän peittämistä, kaupunkirakenteen hajautumista sekä saastumisen ja vieraslajien torjuntaa. Sen avulla luodaan työpaikkoja, sovitetaan taloudellinen toiminta yhteen luonnon kasvun kanssa ja autetaan varmistamaan luonnonpääoman pitkän aikavälin tuottavuus ja arvo.

EU:n lainsäädännössä edellytetään jo nyt jäsenvaltioilta luonnon ennallistamista, mutta täytäntöönpanossa ja sääntelyssä on merkittäviä puutteita. Komission esittää vaikutustenarvioinnin perusteella ehdotuksen oikeudellisesti sitoviksi EU:n luonnon ennallistamistavoitteiksi vuonna 2021.

EU:n luonnon ennallistamista koskeva suunnitelma, päätavoitteet vuoteen 2030 mennessä:

1. Luonnon ennallistamista koskevat sitovat EU:n tavoitteet, jotka on vaikutustenarvioinnin perusteella määrää esittää vuonna 2021, saavutetaan. Vuoteen 2030 mennessä palautetaan ennalleen ekosysteemit, joiden tila on huonontunut tai jotka sisältävät runsaasti hiiltä, luontotyyppien ja lajien osalta ei ole havaittavissa suojelun kehityssuuntausten ja suojelun tilan heikkenemistä ja vähintään 30 prosenttia niistä saavuttaa suotuisan suojelun tason tai niiden suojelun suuntaus kääntyy nousuun.
2. Pölyttäjien väheneminen saadaan pysäytetyksi.
3. Kemiallisten torjunta-aineiden käyttö ja niiden aiheuttamat riskit vähenevät 50 prosenttia, ja tavanomaista haitallisempien torjunta-aineiden käyttö vähenee 50 prosenttia.
4. Vähintään 10 prosentilla maatalousmaata on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä.
5. Vähintään 25 prosenttia maatalousmaasta kuuluu luonnonmukaisen maatalouden piiriin, ja agroekologisten käytäntöjen käyttö on lisääntynyt huomattavasti.
6. EU:iin istutetaan kolme miljardia uutta puuta täysin ekologisten periaatteiden mukaisesti.
7. Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisessa on edistytty merkittävästi.
8. Ennallistetaan vähintään 25 000 kilometriä vapaasti virtaavia jokia.
9. Niiden punaisella listalla olevien lajien määrä, joita haitalliset vieraslajit uhkaavat, on vähentynyt 50 prosenttia.
10. Lannoitteiden aiheuttama ravinnehävikki pienenee 50 prosenttia, jolloin myös lannoitteiden käyttö pienenee vähintään 20 prosenttia.
11. Kaupungeilla, joissa on vähintään 20 000 asukasta, on kunnianhimoinen kaupunkien viherryttämissuunnitelma.
12. Kemiallisia torjunta-aineita ei käytetä EU:n kaupunkien viheralueilla ja muilla herkillä alueilla.
13. Kalastuksen ja kaivostoiminnan kielteisiä vaikutuksia herkkiin lajeihin ja luontotyyppeihin, myös merenpohjaan, vähennetään merkittävästi ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi.
14. Lajien sivusaaliiksi päätyminen on estettävä tai sitä on vähennettävä tasolle, joka mahdollistaa lajien elpymisen ja säilymisen.

Luonto- ja lintudirektiivien toimeenpano (pää tavoite 1) - Komissio pyytää jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikkien suojeltujen luontotyyppien ja lajien suojelun kehityssuuntaukset ja suojelun tila eivät heikkene vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään 30 prosenttia lajeista ja luontotyypeistä, joiden tila ei ole tällä hetkellä suotuisa, kuuluu tuolloin tähän luokkaan tai että niiden kehityssuuntaus on erittäin myönteinen.

Luonto takaisin maatalousmaille (pää tavoitteet 2-5) – Viljelijöillä on keskeinen rooli luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä maatalouden ekosysteemeissä ja siksi on

tärkeää tukea ja kannustaa heitä siirtymään täysin kestäviin käytäntöihin. Strategia pyrkii varmistamaan maatalouden pitkän aikavälin kestävyuden ja toimii rinnakkain Pellolta pöytään -strategian ja uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kanssa. Komissio varmistaa, että yhteisen maatalouspolitiikan kansallisia strategiasuunnitelmia arvioidaan tiukkojen ilmasto- ja ympäristökriteerien perusteella ja että jäsenvaltiot asettavat selkeät kansalliset arvot tässä strategiassa sekä Pellolta pöytään -strategiassa asetetuille asiaan liittyville tavoitteille.

Kansallisten strategiasuunnitelmien avulla olisi saatava aikaan kestäviä käytäntöjä: muun muassa täsmäviljely, luonnonmukainen viljely, agroekologia, peltometsätalous, matalatehoinen pysyvä nurmi ja tiukemmat eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset. Viljelysmaiden linnut ja hyönteiset, erityisesti pölyttäjät, ovat maatalouden ekosysteemien hyvän ekologisen tilan keskeisiä indikaattoreita ja olennaisen tärkeitä maataloustuotannolle ja elintarviketurvalle. Niiden määrän hälyttävä pieneneminen on pysäytettävä. Komissio ryhtyy toimiin vähentääkseen kemiallisten torjunta-aineiden kokonaiskäyttöä ja niistä aiheutuvia riskejä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja tavanomaista haitallisempien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Jotta luonnonvaraisille eläimille, kasveille, pölyttäjille ja luonnollisille tuholaisten säätelijöille olisi riittävästi elinympäristöjä, tulee vähintään 10 prosenttia maatalousmaasta varata alueiksi, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä: muun muassa suojakaistat, vuoroviljelyyn kuuluva ja kuulumaton kesantomaa, pensasaidat, tuotannon ulkopuolella olevat puut, pengerseinät ja lammikot. Jäsenvaltioiden on muunnettava EU:n 10 prosentin tavoite pienemmän alueellisen mittakaavan mukaiseksi, jotta voidaan varmistaa luontodirektiivin täytäntöönpano ja luontotyyppien kytkeytyneisyys, erityisesti YMP:n välineiden ja strategiasuunnitelmien avulla Pellolta pöytään -strategian mukaisesti.

Luomuviljely tarjoaa 10–20 prosenttia enemmän työpaikkoja hehtaaria kohti kuin perinteiset tilat ja luo lisäarvoa maataloustuotteille, jonka takia vuoteen 2030 mennessä vähintään 25 prosentin EU:n maatalousmaasta on oltava luonnonmukaisesti viljeltyä. YMP:n toimenpiteiden lisäksi komissio esittää luonnonmukaista maataloutta koskevan toimintasuunnitelman, joka auttaa jäsenvaltioita lisäämään luonnonmukaisten tuotteiden tarjontaa ja kysyntää. Sillä lisätään myös kuluttajien luottamusta kampanjoimalla ja tekemällä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja. Tässä strategiassa ja Pellolta pöytään -strategiassa vahvistettujen EU:n laajuisten agroekologisten tavoitteiden täytäntöönpanossa otetaan huomioon erot jäsenvaltioiden lähtökohdissa ja jo saavutetuissa edistysaskeleissa.

Myös geneettisen monimuotoisuuden väheneminen on saatava pysäytettyä esimerkiksi tekemällä perinteisten viljelykasvien ja lajikkeiden käytöstä helpompaa. Komissio harkitsee perinteisten viljelykasvilajikkeiden kaupan pitämistä koskevien sääntöjen tarkistamista niiden säilyttämisen ja kestäväen käytön edistämiseksi sekä toteuttaa toimenpiteitä, joilla helpotetaan siemenlajikkeiden rekisteröintiä, myös luonnonmukaisessa viljelyssä, ja varmistetaan perinteisten ja paikallisesti mukautettujen lajikkeiden helpompi markkinoille pääsy.

Maaperää koskevat toimet (pää tavoite 7) – Maaperä on yksi monimutkaisimmista ekosysteemeistä, jonka monimuotoisuus ylläpitää keskeisiä ekosysteemipalveluja kuten maaperän hedelmällisyyttä, ravinnekiertoa ja ilmastosäätelyä. Se on erittäin tärkeä uusiutumaton luonnonvara, jonka huonontumisella on huomattavia vaikutuksia ympäristöön ja talouteen. Strategian horisontaalisena tavoitteena on suojella maaperän

hedelmällisyyttä, vähentää maaperän eroosiota ja lisätä sen orgaanista ainetta. Komissio päivittää maaperää koskevan EU:n teemakohtaisen strategian ja tarkastelee näitä myös ilman, veden ja maaperän suojelemiseen tähtäävässä saasteettomuustoimintasuunnitelmassa vuonna 2021. Euroopan horisontti -ohjelmalla tuetaan teemaan liittyvää tutkimusta.

Metsiä koskevat toimet (pää tavoite 6) – Metsäalan toimijoilla on keskeinen rooli kestävän metsänhoidon varmistamisessa sekä metsien biodiversiteetin palauttamisessa ja ylläpitämisessä. Sen lisäksi, että EU:n on suojeltava tiukasti kaikkia EU:ssa jäljellä olevia luonnontilaisia ja vanhoja metsiä, EU:n on panostettava metsien määrään, laatuun ja selviytymiskykyyn erityisesti tulipaloja, kuivuutta, tuhojia ja muita uhkia vastaan, jotka todennäköisesti lisääntyvät ilmastonmuutoksen myötä. Kaikki metsät on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta ne voivat säilyttää sekä luonnon monimuotoisuuden, että ilmaston kannalta tärkeät tehtävänsä. Selviytymiskykyisemmällä metsillä voidaan tukea kestävämpää taloutta. Niillä on myös tärkeä rooli raaka-aineiden, tuotteiden ja palvelujen tuottamisessa, mikä on keskeistä kiertotalouden kannalta.

Komissio tekee vuonna 2021 ehdotuksen EU:n metsästrategiaksi, joka vastaa laajempia luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonutraaliutta koskevia tavoitteita. Siihen sisältyy vähintään kolmen miljardin puun istuttamiseksi EU:ssa vuoteen 2030 mennessä täysin ekologisia periaatteita noudattaen sekä ohjeet luonnon monimuotoisuutta edistävästä käytännöstä. Strategiassa tullaan esittämään Euroopan metsätietojärjestelmän kehittämisestä.

Metsitystä, uudelleenmetsitystä ja puiden istutusta edistetään luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien ennallistamisen tukemiseksi myös yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmilla ja koheesio- ja aluekehitysrahastojen avulla. Euroopan kaupunkien viherryttämisfoorumi tukee puiden istutusta kaupunkeihin muun muassa Life-ohjelman puitteissa. Hoitosuunnitelmien kattamiin metsäalueisiin olisi kuuluttava kaikki hoidetut julkiset metsät ja yksityisiä metsiä enenevässä määrin, ja biodiversiteettiä edistäviä käytäntöjä, kuten close-to-nature-metsänhoitoa, olisi jatkettava ja kehitettävä edelleen.

Energiatuotantoratkaisuja koskevat toimet sisältävät kirjauksia bioenergiaan ja kestävyyskriteereihin liittyen. Strategia kiinnittää huomiota uusiutuvan energian rooliin ilmasto- ja luonnon monimuotoisuuden kriisien ratkaisussa. Sen mukaan EU:n tulee priorisoida merienergiaa ja merituulivoimaa, jotka mahdollistavat kalakantojen uusiutumisen, aurinkopaneeleita, jotka tarjoavat biodiversiteetti-ystävällisen maaperäsuojan sekä kestävä bio-energiaa.

Strategia tunnistaa joulukuussa 2018 valmistuneen uusiutuvan energian direktiivin (ns. REDII) sekä siinä aikaisempaan nähden vahvistetut kestävyyskriteerit bioenergialle. Liikenteen biopolttoaineissa direktiivi kannustaa edistämään kehittyneitä biopolttoaineita, jotka on tuotettu jäte- ja tähdepohjaisista raaka-aineista. Strategian mukaan, tämä periaate tulisi laajentaa koskemaan myös kaikkea muuta bioenergiaa koskevaksi. Lisäksi strategian mukaan kokopuun ("whole trees") ja ruoka- ja rehuosien käyttö tulisi minimoida.

Komissio selvittää EU:n ja globaalin biomassan tarjontaa ja kysyntää kestävyysnäkökulmasta ja tulee julkaisemaan kyseisen työn tulokset metsäbiomassan käytöstä energiantuotannossa vuoden 2020 loppuun mennessä. Tämä otetaan huomioon politiikkatoimien suunnittelussa ja, jos tarpeellista, REDII:n, päästö-kaupan ja LULUCF:n uudelleenarvioinnissa vuonna 2021. Strategiassa todetaan myös, että

REDII:ssa vahvistettuihin uusiin kestävyyskriteereihin on tulossa toimintaohjeet vuonna 2021. Lisäksi komissio arvioi vuonna 2021 biopolttoaineiden ns. high-iluc –raaka-aineita ja niiden käytöstä tullaan luopumaan asteittain. Yleistavoitteena on varmistaa EU-lainsäädännössä, että bioenergian käyttö on linjassa Green Dealin kunnianhimoitason kanssa.

Meriekosysteemien hyvän tilan palauttaminen (pää tavoitteet 13 ja 14) - Merten ekosysteemien ennallistaminen ja asianmukainen suojelu tuo merkittäviä terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä rannikkoyhteisöille ja koko EU:lle. Ilmaston lämpeneminen pahentaa merkittävästi meri- ja rannikkoekosysteemien biodiversiteetin vähenemistä ja näin ollen lisää tehokkaampien toimien tarvetta entisestään. Ympäristön hyvän tilan saavuttaminen meriekosysteemeissä edellyttää tiukan luonnonsuojelun lisäämistä ja hiilipitoisten ekosysteemien sekä kalojen tärkeiden kutu- ja kasvualueiden ennallistamista. EU:n yhteisen kalastuspolitiikan, meristrategiapuitedirektiivin sekä lintu- ja luontodirektiivien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää. Merten luonnonvarojen käytettävä kestävällä tavalla, ja laittomille käytännöille on oltava nollatoleranssi. Ekosysteemilähtöisen lähestymistavan soveltamisen tukemiseksi kansallisten merialuesuunnitelmien olisi katettava kaikki merenkulun alat ja toiminnot sekä aluekohtaiset suojelutoimenpiteet vuoteen 2021 mennessä. Lisäksi komissio aikoo vuoteen 2021 mennessä tehdä ehdotuksen uudesta toimintasuunnitelmasta kalavarojen säilyttämiseksi ja meriekosysteemien suojelemiseksi.

Tarvittaessa komissio esittää käyttöönotettavaksi toimenpiteitä sellaisten pyydysten käytön rajoittamiseksi, joista on eniten haittaa luonnon monimuotoisuudelle, mukaan lukien merenpohjat. Komission tavoitteena on tehdä tämä kaikkien kannalta oikeudenmukaisella tavalla ja tukee siirtymää Euroopan meri- ja kalatalousrahastolla. Sellaisten lajien sivusaaliista, jotka ovat vaarassa kuolla sukupuuttoon tai tila on huono, on päästävä kokonaan eroon tai niitä on vähennettävä tasolle, joka mahdollistaa täysimääräisen elpymisen. Tämän tukemiseksi on tehostettava kaikkien herkkien lajien sivusaaliita koskevien tietojen keruuta. Lisäksi komissio rajaa kalastuskuolevaisuutta kestäväen enimmäistuoton tasolle ja esittää kalastuksenhoitotoimenpiteiden käyttöönottoa kaikilla suojelluilla merialueilla.

Komissio toteaa merten roskaantumisen ja vedenalaisesta melusta aiheutuvia rasiustekijöitä käsiteltävän meristrategiapuitedirektiivissä.

Makean veden ekosysteemien hyvän tilan palauttaminen (pää tavoite 8) - EU:n vesialan lainsäädäntökehyksen täytäntöönpano on viivästynyt ja sen valvonnassa on puutteita. Komissio esittää vesipuitedirektiivin tavoitteiden saavuttamiseksi lisätoimia makean veden ekosysteemien ja jokien luonnollisten toimintojen ennallistamiseksi, jotka voidaan toteuttaa poistamalla tai mukauttamalla esteitä, jotka estävät kalojen vaeltamisen, ja parantamalla veden ja sedimenttien virtausta. Lisäksi komissio esittää, että vähintään 25 000 kilometriä jokia palautetaan vapaasti virtaavaan tilaan vuoteen 2030 mennessä poistamalla pääasiassa vanhentuneita esteitä ja ennallistamalla tulvasankoja ja kosteikkoja. Komissio lupaa teknistä ohjeistusta vuoteen 2021 mennessä. Jäsenvaltioiden tulee tarkastella uudelleen vedenotto- ja patoamisluvia ekologisten virtausten toteuttamiseksi, jotta voidaan saavuttaa vesipolitiikan puitedirektiivin mukainen hyvä tai lupaava ympäristön tila kaikissa pintavesissä ja hyvä ympäristön tila kaikissa pohjavesissä vuoteen 2027 mennessä. Tätä varten komissio tekninen tuki tulee vuoteen 2023 mennessä. Laajamittaisilla jokien ja tulva-alueiden ennallistamisinvestoinneilla voidaan edistää luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön lisäksi vesisääntelyä, tulvasuojelua, kalanpoikasten elinympäristöjä ja ravinteiden aiheuttaman pilaantumisen poistamista.

Kaupunkien ja niiden lähialueiden viherryttäminen (pää tavoite 11) – Viimeaikaiset Covid-19-pandemian poikkeustoimet ovat osoittaneet kaupunkien viheralueiden arvon ihmisten fyysiselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Viheralueet jäävät yleensä toiseksi maa-alueista kilpailtaessa samalla kun kaupunkialueilla asuvan väestön osuus jatkaa kasvamistaan. Komissio esittää toimia vihreiden kaupunkiekosysteemien häviämisen pysäyttämiseksi osana kaupunkisuunnittelua: elinympäristöiden ekologisen tilan parantaminen, vihreän ja sinisen infrastruktuurin sekä luontoon perustuvien ratkaisujen edistäminen. Komissio kehottaa vähintään 20 000 asukkaan kaupungeja laatimaan kunnianhimoisia kaupunkien viherryttämissuunnitelmia vuoden 2021 loppuun mennessä ja aikoo perustaa EU:n kaupunkien viherryttämisfoorumin työn tukemiseksi jäsenvaltioiden paikallisella ja aluetasolla.

Pilaantumisen vähentäminen (pää tavoitteet 10 ja 12) - Saasteilla on keskeinen tekijä biodiversiteetin köyhtymisessä, ja sillä on haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja ympäristöön. Osana myrkyttömään ympäristöön tähtäävää nollapäästötavoitetta komissio esittää kestävyttä edistävän EU:n kemikaalistrategian yhdessä ilman, veden ja maaperän suojelemiseen tähtäävän saasteettomuustoimintasuunnitelman kanssa.

Komissio edistää myös tavoitetta, jonka mukaan lannoitteista peräisin olevista typpi- ja fosforivirroista ei aiheudu minkäänlaista pilaantumista. Tähän pyritään siten, että ravinnehävikkiä vähennetään vähintään 50 prosenttia varmistaen samalla, että maaperän hedelmällisyys ei heikkene. Tämä vähentää lannoitteiden käyttöä vähintään 20 prosenttia. Tavoite saavutetaan panemalla täytäntöön asiaankuuluva ympäristö- ja ilmastolainsäädäntö täysimääräisesti ja valvomalla sen täytäntöönpanoa, määrittämällä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat ravinnekuormituksen vähennykset, soveltamalla tasapainoista lannoitusta ja kestävästä ravinnehuollosta sekä hallinnoimalla typpi- ja fosforivirtoja paremmin niiden koko elinkaaren ajan. Tätä varten komissio laatii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa integroidun ravinnehuollon toimintasuunnitelman vuonna 2022. Pellolta pöytään -strategialla pyritään vähentämään torjunta-aineiden käyttöä ja niihin liittyviä riskejä ja tukemaan integroidun tuholaistorjunnan laajempaa täytäntöönpanoa. Lisäksi tehostetaan torjunta-aineiden ympäristöriskien arviointia. Muovirasitteeseen puututaan erityisesti panemalla täytäntöön EU:n muovistrategia ja uusi kiertotaloutta koskeva toimintasuunnitelma. Samalla komissio kehittää indikaattoreita pilaantumisen asteittaista vähentämistä varten.

Haitallisiin vieraslajeihin puuttuminen (pää tavoite 9) - Monet haitalliset vieraslajit aiheuttavat huomattavaa vahinkoa luonnolle ja taloudelle, sekä helpottavat tartuntatautien puhkeamista ja leviämistä, mikä on uhka ihmisille ja luonnonvaraisille eläimille ja kasveille. Haitallisia vieraslajeja on vapautunut luontoon yhä enemmän viime vuosina. Euroopassa uhanalaisiksi katsotuista 1 872 lajista 354: ää uhkaa haitallinen vieraslaji. Haitallisia vieraslajeja koskevan asetuksen ja muun asiaa koskevan lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa on myös tehostettava. Tällä olisi pyrittävä minimoimaan ja mahdollisuuksien mukaan lopettamaan vieraslajien tuonti EU:hun ja niiden vakiintuminen EU:ssa. Tarkoituksena on hallita vakiintuneita haitallisia vieraslajeja ja vähentää punaiseen listaan kuuluvien uhanalaisten lajien määrää 50 prosenttia.

MUUTOKSEN MAHDOLLISTAVAT TEKIJÄT

Muutoksen mahdollistaviksi tekijöiksi komissio nostaa esiin komission biodiversiteettitavoitteiden toimeenpanon uuden hallinnointimallin, EU:n lainsäädännön ja toimeenpanon vahvistamisen ja koko yhteiskunnan mukaan ottamisen.

Kansainvälisten, EU:n ja kansallisten sitoumusten täytäntöönpanon hallintaan komissio esittää **uutta hallintomallia**, jonka osana tullaan esittämään käyttöönotettavaksi indikaattorit ja tavoitteiden seurantamekanismeja. Seurantamekanismin pohjalta voidaan tarvittaessa esittää korjaavia toimia ja jota hyödynnetään ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnissa ja talouspolitiikan EU-ohjauksessa. Komissio tulee arvioimaan lähestymistavan toimivuutta vuonna 2023 ja harkitsee hallintomallin oikeudellisesta sitovuudesta.

Komissio esityksessä EU:n **ympäristölainsäädännön täytäntöönpano ja valvonnan tehostaminen** ovat strategian ydintä ja edellyttää riittävää poliittista ja taloudellista tukea. Viimeaikaiset arvioinnit osoittavat, että vaikka ympäristölainsäädäntö on tarkoituksenmukaista, sen käytännön täytäntöönpano on viivästynyt aiheuttaen valtavia haitallisia vaikutuksia ja taloudellisia kustannuksia. Lintu- ja luontodirektiivien täytäntöönpanossa keskitytään Natura 2000 -verkoston viimeistelyyn, kaikkien alueiden tehokkaaseen hoitoon, lajien suojelua koskeviin säännöksiin sekä lajeihin ja luontotyyppeihin, joiden suojelun kehityssuuntaus on laskeva. Komissio varmistaa, että sen noudattamista valvotaan ja tarvittaessa sitä tarkistetaan.

Lisäksi komissio esityksessään tukee **kansalaisyhteiskunnan roolia** sääntöjen noudattamisen valvojana ja pyrkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa parantamaan kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta kansallisissa tuomioistuimissa. Komissio myös laajentaa kansalaisjärjestöjen asemaa ehdottamalla Århusin asetuksen tarkistamista.

Luonnon monimuotoisuutta tukeva liiketoiminta – Talouden ja yhteiskunnan kaikkien osien on hoidettava osansa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Komissio tulee esittämään vuonna 2021 uuden aloitteen yritysten kestävästä hallinnoinnista, joka käsittelee ihmisoikeuksiin ja ympäristöön liittyvää huolellisuusvelvoitetta taloudellisissa arvoketjuissa. Lisäksi komissio on käynnistänyt muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin mukaisten yritysten raportointivelvoitteiden uudelleentarkastelun, parantaakseen muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamisen laatua ja laajuutta, mukaan lukien luonnon monimuotoisuus ja muut ympäristönäkökohdat. Komissio jatkaa tukeaan kansallisten Yritykset ja biodiversiteetti aloitteiden vaikuttavuuden lisäämiseksi ja osaksi vastaavaa ilmastoliikettä. Komissio tulee kiinnittämään erityistä huomiota toimenpiteisiin, joilla luodaan kannustimia merkittäviin luontopohjaisiin liiketoiminta- ja työllistymismahdollisuuksiin, myös koska nämä voivat olla innovoinnin avaintekijä luontoon liittyvissä taloudellisissa tai yhteiskunnallisissa tarpeissa.

Komission arvioi strategian toimeenpanon edellyttävän yhteensä 20 miljardia euroa vuodessa. Komissio vahvistaa biodiversiteetin varmistamisen rahoituskehystä muun muassa käyttämällä sopivalla tavalla EU:n luokituksessa perustettuja kriteerejä varmistaakseen, että EU:n rahoituksella tuetaan biodiversiteettiä edistäviä investointeja. Komissio tukee luonnon monimuotoisuuden investointeja Invest EU-ohjelmalla ja Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelmalla. Tarvittavien investointien vapauttamiseksi EU:n on tarjottava sijoittajille pitkän aikavälin varmuutta ja komissio esittää EU:n kestävä rahoituksen luokitusjärjestelmää, mikä auttaa ohjaamaan investointeja kohti vihreää elpymistä ja luontoon perustuvien ratkaisujen käyttöönottoa. Komissio antaa vuonna 2021 EU:n luokitusjärjestelmää koskevan asetuksen ("Taxonomy

Regulation”) nojalla delegoidun säädöksen, jolla vahvistetaan yhteinen taloudellisten toimintojen luokitus, joka edistää merkittävästi luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista. Lisäksi komissio laatii vuonna 2020 uudistetun kestäväen rahoituksen strategian, joka auttaa paremmin huomioimaan biodiversiteetin kadon vaikutukset yritysten kannattavuuteen ja pitkän aikavälin liiketoimintamahdollisuuksiin.

Lisäksi komissio tulee **edistämään verojärjestelmien ja hinnoittelun vastaamaan todellisia ympäristökustannuksia** ja käyttäjä maksaa sekä aiheuttamisperiaatteiden soveltamista. Julkisen ostovoiman arvioidaan olevan 14 % EU:n BKT:stä ja komissio tulee esittämään vihreitä julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä.

Luonnon arvon mittaamiseen ja huomioon ottamisen edistämiseen päätöksenteossa komissio tulee esittämään menetelmiä, kriteerejä ja vaatimuksia luonnon monimuotoisuuden olennaisten piirteiden ja ekosysteemipalveluiden osalta: tuotteiden ja organisaatioiden ympäristöjalanjäljen mittaaminen, elinkaariajattelun ja luontopääomaa koskevan tilinpidon avulla.

Tietojen ja taitojen parantaminen sekä koulutuksen lisääminen on keskeinen muutoksen mahdollistava tekijä. Komission esittää uutta osaamisohjelmaa, luonnon monimuotoisuutta koskevaa pitkän aikavälin strategista tutkimusohjelmaa sekä uuden luonnon monimuotoisuuden tietokeskuksen perustamista. Komissio tulee antamaan myös esityksen yhteistyön edistamisestä ympäristön kestävyyttä koskevan koulutuksen alalla.

GLOBALIT BIODIVERSITEETTIHAASTEET

Komissio toteaa biodiversiteetin olevan yksi EU:n ulkoisen toiminnan painopisteistä ja pyrkimys saavuttaa Yhdistyneiden kansakuntien kestäväen kehityksen tavoitteet. Biodiversiteetti otetaan osaksi kaikkia kahden- ja monenvälisiä sitoumuksia EU:n vihreän kehityksen diplomatian ja tulevien vihreiden allianssien kautta. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden kanssa varmistaakseen EU:n kunnianhimoiset tavoitteet ja ryhtyäkseen kaikkiin toimiin maailman biodiversiteetin hyväksi.

Välineinä globaalien biodiversiteettihaasteiden edessä komissio pitää maailmanlaajuisen kunnianhimon ja sitoutumisen lisäämisen ennen kaikkea YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 15. osapuolikokouksessa sekä EU:n kunnianhimon promotoinnin ulkosuhdetoiminnassa.

Komissio ehdottaa, että EU varmistaa, että **vuoden 2020 jälkeisen ajan maailmanlaajuisiin biodiversiteettitavoitteisiin** sisällytetään vähintään seuraavat osatekijät: Laaditaan vuoteen 2050 ulottuvat luonnon monimuotoisuutta koskevat yleiset maailmanlaajuiset, EU:n biodiversiteettistrategian mukaiset mitattavat tavoitteet, joilla vuoteen 2050 mennessä kaikki maailman ekosysteemit palautetaan ennalleen, sietokykyisiksi ja niitä suojellaan asianmukaisesti. Maailman olisi sitouduttava nettovoittoperiaatteeseen, jotta luontoa ei kuluteta enemmän kuin mitä se tuottaa; Perustetaan vahvempi täytäntöönpano-, seuranta- ja uudelleentarkasteluprosessi; tuetaan muutosta rahoituksella, valmiuksien parantamisella, tutkimuksella, innovoinnilla ja uudella teknologialla; Geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jakaminen; Tasa-arvon periaate eli muun muassa alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeuksien kunnioittaminen sekä niiden täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisen varmistaminen.

Komissio esittää toimenpiteitä **kansainvälisten valtamerien ja syvänmeren luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi**.

Komissio esittää, että **kauppapolitiikalla** tuetaan aktiivisesti ekologista siirtymää ja luonnon monimuotoisuuden huomioiminen on osa sitä. Komissio esittää vuonna 2021 myös lainsäädäntöehdotuksen ja muita toimenpiteitä, joilla vältetään tai minimoidaan metsäkatoon tai metsien tilan heikkenemiseen liittyvien tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille sekä edistetään metsäystävällistä tuontia ja arvoketjuja. Komissio toteuttaa useita toimia luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan lopettamiseksi. Tämä kauppa, joka vaikuttaa kokonaisten lajien ehtymiseen tai sukupuuttoon kuolemiseen, on kaikista maailman pimeistä markkinoista neljänneksi tuottoisin ja sen katsotaan olevan yksi zoonoosien puhkeamisen syistä.

Komissio aikoo tarkistaa **EU:n toimintasuunnitelmaa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi** vuonna 2021 ja ehdottaa EU:n norsunluun kauppaa koskevien sääntöjen tiukentamista. Komissio tarkastelee mahdollisuutta tarkistaa ympäristörikosdirektiiviä muun muassa laajentamalla sen soveltamisalaa ja lisäämällä siihen erityisiä säännöksiä rikosoikeudellisten seuraamusten tyypeistä ja tasoista. Se harkitsee Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) koordinointi- ja tutkintavalmiuksien vahvistamista laittoman kaupan ja laittomien tuotteiden pääsyn estämiseksi sisämarkkinoille. Lisäksi EU lisää toimia yhteinen terveys –lähestymistavan, NaturAfrica –aloitteen, biodiversiteetin suojelun ja ihmisoikeuksien välillä sekä maailmanlaajuisen biodiversiteettikoalition osalta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on komission tiedonanto.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti laatii vastaukseksi komission antamaan tiedonantoon oma-aloitemietinnön.

Kansallinen valmistelu

Käsittely seuraavissa jaostoissa: ympäristöjaosto (EU23) 16.6.2020, maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) sekä metsäjaosto (EU14) 16.6.2020

Energia ja ympäristöpoliittinen ministerityöryhmä 23.6.2020

EU-ministerivaliokunta 29.-30.6.2020 (kirjallinen menettely).

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission tiedonanto, johon ei vielä tässä vaiheessa sisälly lainsäädäntöehdotuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan ja niihin otetaan kantaa tiedonantoon sisältyvien aloitteiden ja lainsäädäntöehdotusten täsmentyessä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

COM(2020) 380 final Liite asiakirjaan, Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia. Luonto takaisin osaksi elämäämme. Liite sisältää komission keskeiset aloitteet ja toimenpiteet sekä niiden aikataulun. Myös kehityksen seurannan aikataulun.

EU:n komissio antoi tiedonannon vihreän kehityksen ohjelmasta (European Green Deal) 11.12.2019 (COM(2019) 640 final). Suomen kannat on esitetty perustelumuihostiossa VNEUS2020/00023 (EU/2019/1472).

Asiakirjat

COM(2020) 380 final; COM(2020) 380 final ANNEX

COM(2020) 381 final; COM(2020) 381 final ANNEX

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ympäristöneuvos, Kristiina Niikkonen, YM, kristiina.niikkonen@ym.fi, 0295 250 198

Maatalous:

Erityisasiantuntija, Sonja Pyykkönen, YM, sonja.pyykkonen@ym.fi, 0295 250 123

Metsäasiat:

Neuvotteleva virkamies, Maarit Loiskekoski, YM, maarit.loiskekoski@ym.fi, 0295 250 169

Meriasiat:

Neuvotteleva virkamies, Penina Blankett, YM, penina.blankett@ym.fi, 0295 250 058

Sisävesiasiat:

Neuvotteleva virkamies, Antton Keto, YM, antton.keto@ym.fi, 0295 250 148

Kansainväliset asiat:

Ympäristöneuvos, Marina von Weissenberg, YM, marina.weissenberg@ym.fi, 0295 250 231

Lisäksi muina käsittelijöinä MMM:n asiantuntijoita

EUTORI-tunnus

EU/2020/0954, EU/2020/0885, EU/2019/1472

Liitteet

Viite

Asiasanat	biodiversiteetti, bioenergia, EU:n meripolitiikka, Habitat-luontodirektiivi, ilmastonmuutos, kalastus, kehitysrahoitus, kestävä rahoitus, lannoitteet, luonnonmukainen tuotanto, luonnonsuojelu, lähialueyhteistyö, maaperänsuojelu, maatalous, meriensuojelu, metsät, saastuminen, vesiensuojelu, vesipolitiikka, vieraslajit, yhteinen maatalouspolitiikka, ympäristö, kiertotalous
Hoitaa	MMM, TEM, UM, VM, VNK, YM
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, LUKE, LVM, OKM, OM, PLM, RUOKA, SM, STM, TULLI, VAYLA, VTV
